
Zápis ze zasedání Komise pro informační technologie AS UK 10. listopadu 2021

Přítomní:

Mgr. Anna Altová (PřF), prof. RNDr. Jan Černý, Ph.D. (PřF), Mgr. Andrej Farkaš (MFF), Vojtěch Švandelík (MFF), RNDr. Daniel Toropila (ÚVT)

Hosté:

Mgr. Martin Maňásek (ÚVT), prof. RNDr. Tomáš Skopal, Ph.D. (MFF), PhDr. Radka Římanová, Ph.D. (RUK)

Program:

1. Úvodní slovo předsedy komise
2. Představení kandidáta na prorektora pro IT (prof. Skopal)
3. Jednotné e-maily
4. Systém elektronických podpisů
5. Elektronické informační zdroje
6. Kyberbezpečnost
7. Různé

1. Úvodní slovo předsedy komise

Předseda komise Mgr. Andrej Farkaš přivítal všechny přítomné a zahájil zasedání komise.

Bc. Farkaš se dotázal, zda má někdo z členů komise připomínky k zápisu ze zasedání Komise pro IT ze dne 23. září 2021. Připomínky nikdo nevznnesl, zápis byl schválen tichým souhlasem.

2. Představení kandidáta na prorektora pro IT (prof. Skopal)

Předseda komise Mgr. Andrej Farkaš uvedl bod jednání a předal slovo prof. Skopalovi.

Prof. Skopal stručně představil sebe a nejpalčivější záležitosti agendy, jež mu má být svěřena. Mezi svými prioritami zmínil start udržitelného „ekosystému“ informačních systémů na UK, posílení kolaborativních systémů pro týmovou práci a vzdálenou výuku, kyberbezpečnost a otevřená data univerzity. Zdůraznil, že aktuálně je potřeba se systematicky a udržitelně zabývat analytikou systémů a vytvořit funkční servisní platformu, která bude nasávat požadavky fakult a součástí v oblasti IT.

Mgr. Farkaš uvedl, že stále stojí výběrové řízení na rezervační systém KaM, které představuje možnost prověřit funkčnost a připravenost prof. Skopalem navrženého systému. Systém doteď funguje úplně odděleně od ostatních univerzitních systémů. Pokud by jeho náhrada byla připravená podle této navržené architektury, mohlo by to být zajímavou zkušeností v kontextu dalších výběrových řízení, které nás čekají. Prof. Skopal uvedl, že je to určitě dobrá příležitost. Tím, že se systém rozčlení na více částí, umožní v budoucnu jednodušeji zakázky vypisovat. Mgr. Maňásek uvedl, že by to znamenalo eliminaci těch dodavatelů, kteří již mají navržená řešení. Princip navržený prof. Skopalem by se měl zavádět postupně.

Prof. Černý se dotázal, zda jsme schopni zevnitř zjistit, co vlastně chceme a co je optimální řešení. Např. u doktorského studia zažili pohled z vnějšku, který přišel s termínem ombudsmana. Pohled z vnějšku je velmi důležitý. Dokáže si představit, že investice do externího posouzení a návrhu řešení by se mohla vyplatit. Dále poznamenal, že studenti, kteří přichází z jiných univerzit, u nás zažijí středověk. Univerzity by měly spolupracovat na řešeních v IT problematice, např. studijní informační systém Masarykovy univerzity považuje za velmi dobrý. Prof. Skopal uvedl, že by se vyplatilo sdílet náklady na analytiku. Uvědomuje si, že MUNI má systém, který si všichni chválí, ale dozvěděl se, že UK má v jejím současném SIS tolik specifických funkcionalit, že je daleko komplexnější. Už jen to, že funguje na různých fakultách různě, protože každá má své požadavky, o něčem vypovídá. Neumí si představit, že by se namísto tohoto propracovaného systému jednoduše převzal systém z MUNI. Mgr. Maňásek uvedl, že jako pro provozovatele systému je pro něj nejvýznamnější to, že MUNI nedovolí, aby si UK na jejich systém napojovala vlastní systémy.

Dr. Římanová poznamenala, že UK má za sebou pokusy o integraci Moodle do SIS a vítá to, že bude provedena analýza, která by měla obsahovat, co v SIS za 20 let přibýlo, protože v době, kdy Moodle neexistoval, suplovaly některé

instalace SIS e-learning. Vidí stejná rizika jako Mgr. Maňásek, a to ve vývojářské kapacitě rektorátních pracovišť. Na svém pracovišti má zkušenost s robustním komerčním systémem a se dvěma open source systémy, u nichž má obavu o jejich udržitelnost. Přimluvila se za to, aby se nové vedení pokusilo o sloučení univerzitních a fakultních tenantů.

Prof. Černý se dotázal, zda existuje možnost počítání prokliků jednotlivých funkcionalit, na základě kterých by se udělala mapa toho, co je v SIS skutečně používáno. Prof. Skopal uvedl, že si není jist, zda se dá toto v SIS sledovat. Mgr. Farkaš poznamenal, že by šlo sledovat otevírání jednotlivých modulů.

3. Jednotné e-mail

Předseda komise Mgr. Andrej Farkaš uvedl, že za týden se bude konat kulatý stůl k tomuto tématu. Nahromadilo se velké množství otázek z fakult, které byly členům komise rozeslány. Poděkoval Mgr. Maňáskovi, že všechny otázky prošel a pokusil zodpovědět. Vyšly z toho dvě základní strategie, o kterých se bude debatovat na kulatém stole. První strategie je, že se bude sjednocovat tvar adres napříč fakultami, což by UK vedlo k tomu, že by každá fakulta používala vlastní řešení (resp. platformu), ale studenti a zaměstnanci by měli jednotný tvar e-mailu. Vznikl by adresář, který by měl logickou strukturu, což je cílem reformy e-mailů. Na druhou stranu bychom se připravili o značnou část funkcionality, kterou bychom měli v případě jednotného řešení, což je druhá z variant. Opět by došlo ke sjednocení tvaru adres, a zároveň bude toto řešení postavené na správě identit na RUK a systému O365, který už část fakult používá. Toto řešení z hlediska licence nevyžaduje žádné náklady navíc.

Mgr. Maňásek doplnil, že v pondělí by s fakultními správci IT chtěl diskutovat techničtější otázky nastavení u konkrétních problémů. Jedna z významných otázek je řešení skupin, sdílených e-mailových složek, distribučních seznamů a podobně. To vše musí být součástí řešení, které se bude diskutovat s fakultami.

Prof. Černý se dotázal, zda vedení UK ví, jak jsou jednotlivé subjekty zasmulovány ke svým vlastním řešením. Domnívá se, že na PřF, kde je systém Google, by řešení nemohlo být příliš flexibilní. Proběhla diskuse o situaci na PřF. Mgr. Farkaš shrnul, že PřF si může ponechat svoje řešení, ale musí se připravit na to, že UK bude postupně přecházet na řešení O365 a věci, které budou přecházet z RUK na děkanát, budou přicházet přes daný sharepoint. Odlišný systém bude dělat potíže i studentům, kteří se pak nebudou moci s jinou adresou přihlásit na seminář předmětu na jiné fakultě.

Švandelík uvedl, že přečetl připomínky, přičemž některé z nich byly velmi důrazné, a je zvědavý, jak se situace dále vyvine. Dále uvedl, že přestože jednotné řešení podporuje, tak preferuje Google oproti Microsoft, protože u druhého ze zmíněných se často stává, že něco nefunguje.

4. Systém elektronických podpisů

Předseda komise Mgr. Andrej Farkaš představil bod jednání a předal slovo Mgr. Maňáskovi. Mgr. Maňásek shrnul vývoj komunikace s CESNET v této věci. Uvedl, že od června byly učiněny dva postupové kroky. Mgr. Maňásek požádal CESNET o specifikaci podmínek, za kterých tuto službu může nabídnout, kterou obdržel a předal Erudiu. Dále požádal o přesnější informace o návrhu smlouvy ve smyslu parametrů služby z hlediska jejich dostupnosti a podobně, což zatím neobdržel. Tyto prodlevy nebrzdí samotné testování technického řešení. Zájem o něj má i VŠCHT. Pokud jde o dodatky smluv s Erudiem, jejich návrh byl zpracován advokátní kanceláří, která se specializuje na autorské právo. Erudio se bránilo uzavřít dodatek v původní podobě, mělo problém s tím, že jeho znění by umožnilo UK systém dál prodávat, což UK ani nechce, chce ho pouze mít možnost dál rozvíjet, s čímž Erudio souhlasilo.

5. Elektronické informační zdroje

Předseda komise Mgr. Andrej Farkaš představil bod jednání a předal slovo dr. Římanové.

Dr. Římanová uvedla, že aktuální seznam databází, které má UK k dispozici, je přístupný v portálu elektronických zdrojů. Placených databází je aktuálně zhruba 160. Vyhledávat je možné podle fakult, oborů, názvů a podobně. Pro rok 2023 čeká UK nové kolo předplatného, které bude dramatické v tom, že UK se musí rozhodnout, jaké databáze bude předplácet se závazkem na pět let. Již dnes je v rámci Principů pro rozdělování příspěvků a dotací na UK na nákup databází vynakládána částka 25 mil. Kč. Pokud UK vydrží u tohoto čísla v roce 2027 bude tato částka 37 mil. Kč. Jde o zásadní téma, které se řeší formou pracovní skupiny, ve které jsou zastoupeny všechny fakulty. Bude připravovat návrh, který projde KR, RKR a AS UK. Vydavatelé hodlají do cen časopisů promítnout vouchery na open access, což znamená, že naši autoři publikující v těchto periodikách by měli mít lepší podmínky. To ale znamená, že databáze se zdraží. Zároveň hraje roli snižování dotace na nákupy od roku 2022 o 2,5 %. UK jistě čeká omezení databází, což řeší pracovní skupina.

Mgr. Farkaš se dotázal, zda na základě statistik využívání je tendence zdroje navyšovat či se škrtají kvůli nízké míře využití. Dr. Římanová uvedla, že jde o jednotlivosti, např. geografická sekce PřF opouští některé zdroje. Spíše se objevují nové.

6. Kyberbezpečnost

Předseda komise Mgr. Andrej Farkaš informoval, že bylo vydáno opatření rektora o kyberbezpečnosti, které zavádí novou pozici manažera kybernetické bezpečnosti.

Mgr. Maňásek potvrdil, že výběrové řízení ještě nebylo vypsáno, pravděpodobně bude vypsáno tento týden.

7. Různé

V tomto bodě nikdo nevystoupil.

Předseda komise Mgr. Andrej Farkaš poděkoval přítomným za účast a zasedání ukončil.

Zapsala: Anna Matoušková, tajemnice Legislativní komise AS UK

Schválil: Mgr. Andrej Farkaš, předseda Komise pro IT AS UK